

Sokolové si připomněli památný den

(Dokončení ze str. 1)

Upozornil, že na desce je patnáct jmen. Přiznal, že příliš údajů o těchto osobách známo není a je to inspirace pro mladou generaci, aby tato bílá místa zaplnila. Pak už začal představovat jednotlivá jména.

Matěj Toufar se narodil v Chlumu, pracoval jako ředitel měšťanské školy v Okříškách. Později byl propuštěn patrně díky zdravotnímu stavu a ve věku 48 let zemřel na následky věznění.

Táborské tradice

Inženýr Jaroslav Jurenka z Brna učil a zastával pozici ředitele na Obchodní odborné škole v Třebíči. Ve městě se podílel od roku 1938 na založení táborské tradice. Popraven byl v Kounicových kolejích v Brně 16. června 1942.

Richard Mužík byl řezník a řídicí učitel ve výslužbě, působil v Budišově. Po zatčení byl propuštěn a zemřel na následky věznění v roce 1941.

Oldřich Pokorný pocházel z Horní Bobrové na Žďársku a jeho rodina byla sokolská. V Třebíči učiteloval, s Jurenkou zakládal táborský oddíl, skončil v Osvětimi, kde dostal číslo 26263 a zemřel 31. března 1942.

Miloš Mikunda byl bývalým ruským legionářem, bojoval na transsibiřské magistrále, zemřel 13. června 1942 v koncentračním táboře Osvětim.

Josef Čermák, místostarosta tre-

PŘED památkem na divadle Pasáž vytvořili sokolové srdíčko.

Foto: Antonín Zvěřina

bíského Sokola, úředník Moravské banky, zemřel v jednačtyřiceti letech 17. února 1942 v Osvětimi.

Profesor Jan Šabršula, za války byl ředitelem této školy v tehdejší Německém Brodě, člen Obrany národa a také spisovatel, napsal tři romány pro mládež, na jeden z nich mu maloval obálku známý Zdeněk Burian. V koncentračním táboře se zastal týraného vězně, byl zmlácený

dozorcem a zemřel 14. února 1942.

Profesor Emanuel Krajina se narodil v Čichově, ale bydlel ve Slavicích. Jednalo se o významnou osobu trebičské hudby, byl členem trebičského kvarteta, psal o historii hudby, komponoval a byl nadšeným sokolem. Popravili ho v Kounicových kolejích v Brně 16. června 1942.

Asi mu nepomohlo, že jeho syn Emanuel, nadšený sokol a skaut, se přes cizineckou legii ve Francii dostal do Velké Británie, školil nové piloty a zabil se v autě v roce 1941. Bratrem Emanuela byl docent Vladimír, který byl jedním z vůdců domácího odboje. Vyslychal ho prý samotný K. H. Frank a do konce války byl držen jako rukojmí. Po komunistickém převratu emigroval do Kanady.

O Stanislavu Cahovi Prukner nic nezjistil, právě toto jméno by stálo za zkoumání jeho osudů pro mladou generaci sokolů, třeba ve formě zápisu v některé z kronik. Další jména nebyla součástí zatykáni v noci ze 7. na 8. října.

Jan Kořínek pocházel z Litomyšle, byl náčelníkem trebičského Sokola, před přesunem do Třebíče působil v Sokolu v Ústí nad Orlicí, měl obchod na Karlově náměstí, kde je obraz Panny Marie Mariazellské, kvůli práci v odboji byl zatčen a popraven v Kounicových kolejích 17. června 1942.

Josef Vaněk působil jako starosta města Třebíče a byl nadšený sokol,

často vystupoval v sokolském kroji, ale kvůli starostem ze starostování nebyl činovníkem. Byl zatčen 1. září 1939 a zemřel v koncentračním táboře Buchewald 23. května 1944.

Oběti holocaustu

Arnošt Polnauer a Pavel Šťastný byli židovští obyvatelé Třebíče, sokolové, zahynuli v rámci holocaustu, Arnošt Polnauer v koncentračním táboře v Lublinu ve věku 36 let a Pavel Šťastný v Terezíně ve věku 39 let.

Jan Habrda byl nadšený junák i sokol. Byl i nadšeným radioamatérem a za druhé světové války se zapojil do odboje v rámci skupiny v roce 1941 ještě před napadením Sovětského svazu, kdy na území Protektorátu byla vyslaná skupina československých letců ze Sovětského svazu a Habrda jim stavěl společně s kolegy vysílací stanice. Byl zatčen 14. března 1941 a popraven 16. srpna 1942 v Berlíně.

„Sokolové na desce nejsou jediní z Třebíče, kteří se zapojili do odboje. V roce 1944 byla založena odbojová skupina Revue napojená na skupinu Rada tří, kterou založilo 18 trebičských sokolů. Na konci války prý měla více než 1700 členů po celém trebičském okrese. Celkem 62 byl přiznán titul partyzán,“ poukázal Prukner.

Na závěr se zmínil o soudu desky, která je nyní umístěna na přední stěně divadla a kina Pasáž. V roce 1946 bylo na sokolovně ve Smrtné ulici odhaleno provizorní tablo s fotografiemi a jmény patnácti zmiňovaných lidí.

Deska byla odhalena v roce 1948 podle návrhu akademického sochaře Večeři z Nového Veselí, která byla na sokolovně do roku 1990, kdy s příchodem svobody došlo ke zbourání staré sokolovny.

Deska pak byla deset let uchována v depozitáři trebičské radnice a 12. prosince 2000 byla umístěna na současné místo. Prukner ještě připomněl, že trebičští sokolové mají zásluhu na vybudování pomníčku u Mrákovina kolem Jiřího Herzána, byly tam umístěny dva jediné pomníky zahraničním letcům RAF na světě. Vyrobené ze dřeva vydržely tam do 90. let minulého století. Replika jednoho z nich je v Jurenkově osadě. Na závěr před deskou sokolové vytvořili pod pomníkem ze světel srdíčko.

Vyjde nová kniha o historii

Publikace Dějiny Třebíče se stane novou knihou o historii města. Podle místostarosty Pavla Janaty se jedná o rozsáhlou reprezentativní publikaci. Zahrnuje dějiny od pravěku do roku 1990. Budou v ní zahrnuty archeologické nálezy na Karlově náměstí a na Martinském náměstí. Knihu bude mít radnice k dispozici v roce 2026.

„Počítáme s nákladem tisíc kusů. Město ji použije pro reprezentativní účely a větší část nákladu půjde do distribuce, aby si ji zájemci mohli zakou-

pit,“ uvedl Janata. Kniha má rozsah 672 stran včetně doplňků. Největší peněžní položkou se stane honorář deseti autorů. Celkem si vydání vyžádá více než 1,1 milionu korun.

„Nemá to být vědecká publikace, ale populárně naučná, srozumitelná i pro běžného čtenáře. Určitě knihu město nebude prodávat s cílem zisku, to by se kniha mohla stát pro běžného zájemce nedostupná,“ dodal místostarosta Janata.

—zt—

Prodej historického domu 7+1, 245 m², na ulici Hasskova 68/11, v centru města Třebíče.

K domu náleží zahrada a přízemí domu je vhodné i pro komerční využití/pro podnikání: př. kavárna nebo restaurace, sídlo firmy, lékař, advokát, aj. Dům má tři patra a je dobře dispozičně řešený.

Cena včetně všech poplatků a právních služeb je 10.850.000 Kč.

Ing. Nikola Rosová
tel.: 777 916 390
e-mail: nikola.rosova@century21.cz